

HİLMİ YAVUZ'DAN: DİYANET VE ALEVİLİK

Cemevleri bir ibadethane midir? Epeydir sorulan bir soru bu. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın konuyla ilgili yaptığı çalışmaların sonuçlandığını ve Başkan Prof. Dr.

Cemevleri bir ibadethane midir? Epeydir sorulan bir soru bu. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın konuyla ilgili yaptığı çalışmaların sonuçlandığını ve Başkan Prof. Dr. Mehmet Görmez'in, Sabah Gazetesi'nden Mehmet Ali Berber'in haberine göre, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a 'devrim gibi önerilerin yer aldığı' bir rapor sunduğu anlaşılıyor...

Nedense, Aleviler de içinde olmak üzere bu önerilerin kamuoyunda herhangi bir etkisi olmamış gibi görünüyor. Evet, gerçekten nedenini anlamak mümkün değil! Zira bu öneriler, gerçekten 'Alevi Açılımı'nda büyük bir dönüşüme işaret ediyorlar.

Diyanet'in raporunda yeni bir yapılanma söz konusu: Din İşleri Yüksek Kurulu adıyla bir kurul oluşturulması; bu kurulun ya bir bakanlık statüsünde olması ya da Başbakan yardımcılığına bağlanması; Alevilerin de Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir kurumsal yapılanma ile bu kurulun içinde yer alması öneriliyor. Anlaşıldığı kadarıyla, Sünni Müslümanlar için mevcut Diyanet İşleri Başkanlığı varlığını sürdürecektir ama Diyanet'e benzer bir yapılanma da Aleviler için hayata geçirilecek: Sünni Diyanet'le birlikte bir Alevi Diyanet!

Bu durumda da cemevleri ibadethane statüsü kazanmış oluyor. Dolayısıyla, Sünni Diyanet'e devletçe tanınan malî ve diğer imkânlar, Alevi Diyanet'e de tanınmış olacak!

Şimdi bir anı: 16 Temmuz 2013 günü akşamı CNNTürk'te Enver Aysever'in 'Aykırı Sorular' programına konuk olmuşum. Orda Aysever'in, 'Cemevleri ibadethane midir?' sorusuna, bu konuda karar verme merciinin Diyanet İşleri Başkanlığı olduğunu söylemiş ve başta Twitter olmak üzere sosyal medyada ağır hakaretlere maruz kalmıştım. Vay efendim, bu mesele Sünni Diyanet'e bırakılır mıymış, diye sanki serinkanlı başlayan eleştirilerin, çoğunlukla olduğu gibi edeb dışı küfürlere dönüşmesine zaten alışmış biri olarak, şunu söylemek istemişim: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir

kurum mevcutsa, bu gibi konuların, eski deyimle 'aidiyeti cihetiyle' ona sorulması gerekir. Küfürbazların idrak kabiliyetinden mahrumiyetle malul olduklarını biliyor olmama rağmen söyleyeyim: Sorgulanması gereken asıl mesele, bu neviden soruların muhatabının Diyanet İşleri Başkanlığı olup olmadığı değil [çünkü, muhatap o'dur!], Laik olduğu varsayılan Türkiye Cumhuriyeti devlet yapısı içinde Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir kurumun niçin mevcut olduğudur. Zihnen malul olanlar hangi soruyu soracaklarını bilmezler;- dolayısıyla da, 'galat-ı rüyet' kaçınılmaz olur: Tıpkı, "Parmak Ay'ı gösterdiğinde, aptallar parmağa bakar..." diyen o Çin özdeyişinde olduğu gibi!

Elbette başka meseleler de var: Alevilerin kendi aralarında Alevi kimliği konusunda anlaşmaları söylenebilir mi? 2005 yılında Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri Başkanı ve Alevi Bektaşî Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi Kazım Genç, Radikal Gazetesi'nde [10 Ekim, 2005] Neşe Düzel'in bir sorusuna şu cevabı vermişti: "Mesela, Aleviler Müslüman'dır, deniyor. Böyle bir şey olabilir mi? Ben, değilim diyorum."

Kazım Genç'in 'Aleviler arasındaki farklılıklar doğaldır: Aleviliği on yıldır yüksek sesle konuşuyoruz biz. Aleviliğin ortak bir noktada buluşması zaman alacak.' sözü doğruysa, 2005'ten bu yana 'bir noktada buluş[up]' buluşmadıklarının da irdelenmesi gerekiyor. Eğer Alevi kimliği konusunda bir uzlaşma yoksa, Alevilerin en azından Kazım Genç gibi düşünenlerinin, elbette eğer hâlâ öyle düşünüyorsa, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Başbakanlık'a verdiği öneri paketi hakkında ne söyleyeceklerini de merak ediyorum.

<http://www.tyb.org.tr/> sitesinden 14.02.2020 tarihinde yazdırılmıştır.